

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ

ในบทนี้จะเสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย รวมทั้งให้ขอเสนอแนะดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ดำเนินการการประถมศึกษาจังหวัด ในด้านความรู้ ทักษะ และลักษณะนิสัยตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้อำนวยการการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ดำเนินการการประถมศึกษาจังหวัด

สมมุติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของ คณะกรรมการการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้อำนวยการการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ดำเนินการการการประถมศึกษาจังหวัดไม่แตกต่างกัน โดยพิจารณาเป็น ๓ ด้าน คือ

๑. ลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรู้
๒. ลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านทักษะ
๓. ลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านลักษณะนิสัย

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. กลุ่มตัวอย่างประชากรประกอบด้วย กลุ่มคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน ๒๕ คน กลุ่มผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ๒๓ คน กลุ่มหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน ๒๕๐ คน และกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน ๔๐๐ คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น ๗๔๓ คน ใช้ตารางของโรเบิร์ต วี. เกรจซี (Robert V. Krejcie) และ คาร์น คัมเบลล์ยู. มอแกน (Daryle W. Morgan) (Krejcie Morgan ๑๙๗๐: ๖๐๔) ในการคำนวณจำนวนตัวอย่างประชากรในแต่ละกลุ่ม และสุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ ๑ และ ๒ ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ส่วนตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ ๓ และ ๔ สุ่มโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารการประถมศึกษาจังหวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน ๔ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารการประถมศึกษาจังหวัด รวม ๗๓ ข้อ แบ่งเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ ๒๕ ข้อ ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะ ๒๓ ข้อ และลักษณะที่พึงประสงค์ด้านลักษณะนิสัย จำนวน ๒๕ ข้อ

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open Ended) เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารการประถมศึกษาจังหวัดเพิ่มเติม

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรโดยทางไปรษณีย์ และให้ผู้ตอบส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์เช่นเดียวกัน แบบสอบถามบางส่วนผู้วิจัยได้ส่งและเก็บคืนด้วยตนเอง ปรากฏว่า จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ๗๔๓ ฉบับนั้น ได้คืนกลับมาจำนวน ๖๔๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๖๗ ที่ส่งไปทั้งหมด และในจำนวนนี้เป็นแบบสอบถามที่ตอบได้สมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์จำนวน ๖๒๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๘๒ ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอนดังนี้

๔.๑ สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ

๔.๒ ลักษณะของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดในต่าง ๆ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๔.๓ เปรียบเทียบลักษณะของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดตามทัศนคติของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้ค่า เอฟ (F - Test) และการวิเคราะห์ช่วงคะแนนเฉลี่ยโดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe' S Multiple Range Test)

๔.๔ แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด วิเคราะห์โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

๑. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ ๔๖.๔๔ เป็นชาย มีเพียงร้อยละ ๓.๔๒ ที่เป็นหญิง และกลุ่มตัวอย่าง คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติไม่มีเพศหญิงเลย

ทั้งกลุ่มตัวอย่าง คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีอายุสูงกว่า ๕๐ ปี มากที่สุด ส่วนหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ มีอายุระหว่าง ๔๑ - ๔๕ ปี มากที่สุด

ในด้านวุฒิการศึกษา พบว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีวุฒิระดับปริญญาโทมากที่สุด ในขณะที่ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด

๒. ความคิดเห็นของ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดในต่าง ๆ สรุปได้ว่า

๒.๑ ความคิดเห็นต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด
กานความรู จำนวน ๒๕ ข้อนั้น มีเพียง ๑ ข้อ ที่กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความเห็นตรงกันว่าเป็น
ลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่ง ใ้แก่ ข้อ ๓ คือ มีความรู้เกี่ยวกับนโยบาย และระบบการจ้ของค์กรบริหาร
การประถมศึกษาเป็นอย่างดี และเป็นข้อที่คะแนนรวมเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับที่ ๑

ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ที่เหลือ เกือบทั้งหมดอยู่ในระดับสำคัญมาก มีเพียง ๑ ข้อ
เท่านั้น ที่คะแนนรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับสำคัญ ใ้แก่ ข้อ ๑ ทว่า "มีความรู้และวุฒิต่างๆที่อยู่ใน
ระดับปริญญาโททางการศึกษา" และเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ที่มีคะแนนรวมเฉลี่ยต่ำสุด
เป็นลำดับที่ ๒๕

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง รายข้อ พบว่าหัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน
ต่อลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ อยู่ ๔ ข้อ คือ

- ข้อ ๑ มีความรู้และวุฒิต่างๆที่อยู่ในระดับปริญญาโททางการศึกษา
- ข้อ ๑๓ มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร
- ข้อ ๑๖ มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา
- ข้อ ๑๗ มีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

๒.๒ ความคิดเห็นต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด
กานทักษะ ๒๓ ข้อนั้น มีเพียง ๑ ข้อ ที่กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม มีความเห็นว่าอยู่ในระดับสำคัญอย่างยิ่ง
และเป็นข้อที่มีความสำคัญอยู่ในลำดับแรกสุดของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านนี้ ใ้แก่ข้อ ๓๒ คือ
"มีความสามารถที่จะวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานได้อย่างถูกต้อง มีหลักการและ
คุณภาพ" ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะที่เหลืออีก ๒๒ ข้อ จ้ที่อยู่ในระดับสำคัญมากทั้งหมด

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง รายข้อ พบว่า
กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะข้อ ๒๘, ๓๔, ๓๕, ๓๖, ๓๖, และ ๓๗
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้ง ๖ ข้อดังกล่าวใ้แก่

ข้อ ๒๘ สามารถวิพากษ์วิจารณ์เรื่องต่างๆ โดยใช้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ (ความคิด
เห็นของ กปช. แตกต่างจาก ผอ.ปจ.)

ข้อ ๓๔ มีความเห็นอกเห็นใจและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้ดี (ความคิดเห็นของ ๗๗. แยกต่างจาก ๗๐.๗๑. และ ๗๒.)

ข้อ ๓๕ รู้จักผูกใจให้ผู้อื่นร่วมงานมีกำลังใจในการทำงาน (ความคิดเห็นของ ๗๗. แยกต่างจาก ๗๐.๗๑. และ ๗๓.)

ข้อ ๓๖ สามารถประสานการทำงานของสมาชิกในหน่วยงานให้ทำงานร่วมกันได้ดี (ความคิดเห็นของ ๗๗. แยกต่างจาก ๗๒. และ ๗๓.)

ข้อ ๓๗ มีความสามารถอ่านแบบแปลนการก่อสร้าง และการควบคุมการก่อสร้างตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการได้อย่างถูกต้อง (ความคิดเห็นของ ๗๗. แยกต่างจาก ๗๓.)

ข้อ ๓๘ มีทักษะในการอ่าน ตรวจสอบผังสื่อราชการได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว (ความคิดเห็นของ ๗๗. แยกต่างจาก ๗๐.๗๑.)

๒.๓ ความคิดเห็นต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดกานลักษณะนิสัย จำนวน ๒๕ ข้อ พบว่ามีอยู่ ๖ ข้อที่จัดอยู่ในระดับสำคัญอย่างยิ่ง โดยเรียงตามลำดับคะแนนจากสูง สุกดังนี้

ข้อ ๒๔ มีความยุติธรรม

ข้อ ๓๑ มีวินัย ข้อสำคัญสุจริต

ข้อ ๒๒ มีความจริงใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน

ข้อ ๒๓ เป็นผู้ตรงต่อเวลา

ข้อ ๓๓ มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย

ข้อ ๒๑ มีความขยันและอดุติศเวลาให้แก่งาน

นอกจากนั้นพบว่า อีก ๓ ข้อ ใน ๑๕ ข้อ ที่เหลือถูกจัดว่าอยู่ในระดับสำคัญมาก มีเพียง ๒ ข้อ ที่จัดอยู่ในระดับสำคัญ คือ ข้อ ๔๕ คือ "มีใจกว้าง ไม่กระหนกการใช้จ่ายเพื่อรางวัลและการสั่งสรรคนในสังคม" และข้อ ๕๔ ซึ่งเป็นข้อที่มีความสำคัญลำดับสุดท้าย คือ "ทำหน้าที่ใต้บังคับบัญชาที่ทำงานผิดพลาดในที่ประชุมอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ"

จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง
มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญต่อลักษณะที่พึงประสงค์ตามลักษณะนิสัย จำนวน ๗ ข้อ
ด้วยกัน คือ ข้อ ๕๑, ๕๓, ๖๓, ๖๕, ๖๗, ๗๐ และ ๗๒ คือ

- ข้อ ๕๑ ง่าย ง่าย ไม่ถือตัว เข้ากับคนทุกชั้นได้ (ความคิดเห็นของ ฅ.ร.ร.
แตกต่างจากของ ฅ.ร.ร.)
- ข้อ ๕๓ มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย (ความคิดเห็นของ ฅ.ร.ร.แตกต่างจาก ฅ.ร.ร.)
- ข้อ ๖๓ มีความจริงใจต่อบุคคลอื่นๆทุกคน (ความคิดเห็นของ ฅ.ร.ร.แตกต่าง
จากของ ฅ.ร.ร. และ ฅ.ร.ร.)
- ข้อ ๖๕ มีความสามารถในการจกจำชื่อผู้ร่วมงานได้ดี (ความคิดเห็นของ ฅ.ร.ร.
แตกต่างจากของ ฅ.ร.ร. ฅ.ร.ร. และ ฅ.ร.ร.)
- ข้อ ๖๗ เป็นผู้ตรงต่อเวลา (ความคิดเห็นของ ฅ.ร.ร.แตกต่างจากของ ฅ.ร.ร.
และ ฅ.ร.ร.)
- ข้อ ๗๐ รู้จักสนิทกับพนักงานปฏิบัติงานของผู้อื่นที่ว่าง คับขันจากบุคคลอื่นอย่างมี
เหตุผลอยู่เสมอ (ความคิดเห็นของ ฅ.ร.ร.แตกต่างจากของ ฅ.ร.ร. ฅ.ร.ร. และ ฅ.ร.ร.)
- ข้อ ๗๒ พยายามมาถึงสำนักงานก่อนผู้อื่นที่ว่าง คับขันในทอนเช้าทุกวัน (ความคิด
เห็นของ ฅ.ร.ร.แตกต่างจากของ ฅ.ร.ร.)

๓. เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนประถม-
ศึกษา ที่มีต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด สรุปได้ดังนี้

- ๓.๑ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง ๔ กลุ่ม ที่มีต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ผู้อำนวยการการการประถมศึกษาจังหวัด รวมทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้าน
ลักษณะนิสัย ไม่แตกต่างกัน
- ๓.๒ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง ๔ กลุ่ม ที่มีต่อลักษณะที่พึงประสงค์ด้าน
ความรู้ของผู้อำนวยการการการประถมศึกษาจังหวัด ไม่แตกต่างกัน

๓.๓ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง ๔ กลุ่ม ที่มีต่อลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะของผู้อำนวยความสะดวกการประถมศึกษาจังหวัด ไม่แตกต่างกัน

๓.๔ ความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่มีต่อลักษณะที่พึงประสงค์ด้านลักษณะนิสัยของผู้อำนวยความสะดวกการประถมศึกษาจังหวัด แตกต่างจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างอื่น ๓ กลุ่ม ที่เหลือคือ ผู้อำนวยความสะดวกการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการวิจัยนี้จึงชี้แจงกับสมมุติฐานอยู่ ๑ ข้อ คือ ข้อ ๔.๔ นอกจากนั้นเป็นไปตามสมมุติฐานที่พึงไว้ทุกประการ

๔. ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยความสะดวกการประถมศึกษาจังหวัด ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด คัดเลือกเฉพาะลักษณะที่พึงประสงค์ที่ไม่ซ้ำกับแบบสอบถามตอนที่ ๒ สรุปได้ดังนี้

๔.๑ ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๓ ข้อ เรียงลำดับจากข้อที่มีผู้ตอบมากที่สุดดังนี้

- ๑) มีความรู้ด้านอื่นๆ นอกเหนือจากวิชาชีพของตนอย่างกว้างขวาง เช่น นิติศาสตร์ การเมือง เศรษฐกิจ เศรษฐศาสตร์ จิตวิทยา ฯลฯ
- ๒) สนใจไปหาความรู้และวิทยาการใหม่ๆ อยู่เสมอ และควรได้งานการศึกษาเปรียบเทียบกับในและนอกประเทศ
- ๓) มีความรอบรู้ในเรื่องกฎหมาย
- ๔) มีความรู้ในหลักสูตรประถมศึกษา
- ๕) ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน
- ๖) รู้หลักธรรมทางศาสนา
- ๗) มีประสบการณ์ด้านการบริหารหรือผ่านการอบรมด้านนี้มาแล้ว
- ๘) มีวุฒิปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย
- ๙) สนใจหรือพูดภาษาต่างประเทศได้
- ๑๐) มีตัวอย่างทำปริญญาดอก
- ๑๑) ภูมิลำเนาท้องถิ่น

- ๑๒) มีความรู้ในเรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท
- ๑๓) มีความรู้ด้านรัฐพิธี

๔.๒ ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะ มีจำนวนทั้งสิ้น ๔ ข้อ เรียงลำดับจากข้อที่มีผู้ตอบมากที่สุด ดังนี้

- ๑) ปฏิบัติงานได้คล่องแคล่ว รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ
- ๒) แก้ปัญหาได้ถูกต้อง เกิดชวาท และฉับไว
- ๓) ติดตามการทำงานสม่ำเสมอ เช่น การตรวจเยี่ยมโรงเรียน
- ๔) สามารถแนะนำแนวทางการทำงานให้แก่ผู้อื่นได้
- ๕) มีการประชาสัมพันธ์
- ๖) มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ๔ กระทรวงหลัก
- ๗) มีศิลปะในการพูด
- ๘) สามารถทำการนิเทศการศึกษาได้

๔.๓ ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านลักษณะนิสัย มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐ ข้อ เรียงลำดับจากที่มีผู้ตอบมากที่สุด ดังนี้

- ๑) ยึดมั่นในคุณธรรมและหลักธรรมในการปฏิบัติงาน
- ๒) เป็นที่พึ่งและมีความเห็นอกเห็นใจผู้ใต้บังคับบัญชา
- ๓) มีความรับผิดชอบ เต็มแก่ประโยชน์ส่วนรวม
- ๔) รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ๕) ไม่เจ้าชู้
- ๖) ไม่เล่นการพนันและดื่มสุรา
- ๗) มีฐานะทางการเงินมั่นคง
- ๘) ไม่เย่อหยิ่ง โอ้อวด
- ๙) ประหยัด
- ๑๐) มีความประพฤติประณีต

การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรมีความคิดเห็นต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดที่อยู่ในระดับสำคัญ สำคัญมากและสำคัญอย่างยิ่ง เท่านั้น ไม่มี
ข้อใดที่อยู่ในเกณฑ์สำคัญน้อย หรือไม่สำคัญ

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรต่อลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดที่ส่วนมากอยู่ในระดับสำคัญมาก ทั้งนี้จะเห็นว่าสอดคล้องกับการกำหนด
หลักสูตร เพื่อทดสอบความรู้ความสามารถของบุคคลที่เข้าดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการการประถมศึกษา
จังหวัดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสอดคล้องกับคุณสมบัติของ
ผู้ที่จะเป็นศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งมลรัฐนิวแฮมเชียร์ ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประกาศไว้ประการหนึ่งคือ
"จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพดังนี้คือ การเงินโรงเรียน บุคลากรโรงเรียน การนิเทศการศึกษา
การบริหารโรงเรียน การบริหารงานธุรการ การพัฒนาหลักสูตร การวางแผนอาคารเรียน ความ
สัมพันธ์กับชุมชน และกฎหมายการศึกษา" (Woellner ๑๙๗๔: ๑๓๐)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ที่นำสืบ เกณฑ์คือลักษณะที่ว่า "มีความ
รู้เกี่ยวกับนโยบายและระบบการจ้ของค์การบริหารการประถมศึกษาเป็นอย่างดี" นั้น กลุ่มตัวอย่าง
ประชากรเห็นว่า มีความสำคัญอย่างยิ่งตรงกันทุกกลุ่ม และเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ลำดับแรกสุด
แสดงว่าทั้งคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความเห็นว่า ผู้อำนวยการ
การประถมศึกษาจังหวัดควรมีความรู้ในงาานด้านนี้เป็นอย่างดีเป็นประการสำคัญที่สุด เพื่อที่สามารถ
จะบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดไปไ้ได้ตามวัตถุประสงค์ของ รัฐได้อย่างมี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ที่นำสืบ เกณฑ์ข้อหนึ่งก็คือ "มีความรู้และวุฒิต่างๆ ทำอยู่ใน
ระดับปริญญาโททางการศึกษา" ซึ่งความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรอยู่ในระดับสำคัญ
และจัดเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ลำดับสุดท้าย

ทั้งนี้เห็นว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ซโลมไจ ริงควาซัน (๒๕๒๕ : ๓๕) และ เดลิม รัชชนะกุล (๒๕๒๔ : ๑๒๓) ในการที่กลุ่มตัวอย่างประชากรให้ความสำคัญกับระดับ การศึกษาของผู้บริหารน้อยกว่าลักษณะที่พึงประสงค์อื่นๆ คงมุ่งเน้นความรู้ในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารงานมากกว่า อย่างไรก็ตาม ข้อค้นพบนี้ขัดแย้งกับการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ของผู้ที่จะเป็นศึกษาธิการในมลรัฐเคนทักกี ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ว่าต้องมีคุณลักษณะอย่างน้อยปริญญาโท (Woellner ๑๙๗๔ : ๘๓) และสรุปผลการวิจัยของ สโตกคิล (Stogdill ๑๙๗๔ : ๒๒) ที่ว่าบุคคลที่ดำรงตำแหน่งการเป็นผู้นำจะมีคุณสมบัติในด้านการศึกษาเล่าเรียนมากกว่าส่วนเฉลี่ย ของสมาชิกของกลุ่ม

เหตุผลประการหนึ่งที่ลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านการศึกษาอย่างน้อยระดับ ปริญญาโท ได้รับความสำคัญน้อยกว่าลักษณะที่พึงประสงค์อื่นๆ อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่าง ประชากรส่วนมาก สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ ๙๑.๓๔) และต่ำกว่าระดับปริญญาตรี (ร้อยละ ๒๑.๑๘) มีเพียงส่วนน้อยที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทและสูงกว่า (ร้อยละ ๓.๘๘) และอีกเหตุผลหนึ่ง เป็นเพราะการเปิดสอนระดับปริญญาโทในประเทศไทย มีโควตาจำกัด จึงทำให้ ข้าราชการมีโอกาสศึกษาต่อเพิ่มเติมได้น้อย กลุ่มตัวอย่างจึงให้ความสำคัญในข้อนี้้นน้อยกว่าข้ออื่นๆ

ถึงแม้ว่าระดับการศึกษาอย่าง เดียวมิใช่จะเป็นเครื่องชี้วัดในความเป็นผู้นำหรือผู้บริหาร ที่ดี แต่การจะนับเนื่องเข้าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ในการคัดเลือกผู้นำ หรือผู้บริหารนอกเหนือ จากความรู้และประสบการณ์คนอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาในแง่ที่ว่าผู้บริหารหรือผู้นำ ควรมีความรู้เหนือกว่าบุคคลอื่น เพื่อการยอมรับของสมาชิกในกลุ่ม ทั้งนี้ เวเบอร์ (Weber) กล่าวไว้ว่า "ผู้นำเป็นผู้มีอยู่ซึ่งอำนาจโดยตำแหน่งและอำนาจคือความสามารถในการสั่งซึ่งของ เป็นที่ยอมรับ" และที่เฟรนช์ (French) และเรเวน (Raven) เพิ่มเติมว่า "มีอำนาจ อยู่ ๕ ชนิด ที่ผู้บังคับบัญชาจะใช้เพื่อชักชวนให้ผู้อื่นในบังคับบัญชาทำตาม" และหนึ่งในอำนาจดังกล่าว คืออำนาจของผู้รู้เหนือกว่า (Expert Power) คือการที่ผู้บังคับบัญชาทำตามผู้บังคับบัญชา เพราะเขามีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ก็กัว่า (Cannon, quoted in MANAGEMENT An

ผลการทดสอบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ทอลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ของ
ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ไม่แตกต่างกันซึ่ง สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ แต่จากผล
การทดสอบรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาให้ความสำคัญต่อลักษณะที่พึงประสงค์ต่อไปนี้
มากกว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ คือ

๑. มีความรู้และเข้าใจอย่างทออยู่ในระบับปฏิญาโททางการศึกษา
๒. มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร
๓. มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยการศึกษา
๔. มีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าข้อ ๔ ประการนี้เป็นลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านความรู้ทาง
วิชาการทั้งสิ้น แตกต่างจากข้ออื่นๆ ซึ่งเกี่ยวกับการบริหารที่เป็นกึ่งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในฐานะที่
เป็นผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้จึงประสบกับปัญหาการจัดการจัดการศึกษาในโรงเรียน
มากกว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และหวังจะได้รับความช่วยเหลือด้านนี้จาก
ผู้บังคับบัญชามากกว่า จึงให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้พวกนี้มากกว่ากลุ่ม
ตัวอย่างอื่นๆ

กล่าวโดยสรุป ในลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ กลุ่มตัวอย่าง เน้นว่าผู้อำนวยการการ
ประถมศึกษาจังหวัด ควรมีความรู้เรื่องงานในหน้าที่เป็นอย่างดี สามารถที่จะบริหารงานของสำนัก
งานการประถมศึกษาจังหวัดไปใคความวัตถุประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐบาล มีความรู้
ด้านวิชาการ โดยสามารถเป็นผู้นำทางวิชาการแก่ครูประถมศึกษาใคเข้าใจกระบวนการเรียน
การสอนในโรงเรียนใค และรูแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนที่อยู่ในความ
รับผิดชอบของตนใค และลักษณะที่พึงประสงค์ใคใคจากแบบสอบถามใคใคคือ ผู้อำนวยการการ-
ประถมศึกษาจังหวัดควรเป็นผู้มีความรู้รอบตัวเป็นอย่างดีในหลายๆ ด้าน รวมทั้งควรเป็นผู้วิธิการ
แสวงหาความรู้เพิ่มเติมใคตนเอง เป็นประจำเพื่อให้เป็นผู้มีความทันสมัยอยู่ สอด

ความคิดเห็นของกลุ่มใคกล่าวข้างต้น การสรรหา คัดเลือกหรือบรรจุแต่งตั้งผู้อำนวยการ
การประถมศึกษาจังหวัด จึงควรเน้นความรู้และทักษะด้านวิชาการเป็นประการสำคัญ นอกจากนั้น
ควรจะมีการอบรมเพื่อพัฒนาผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นประจำใคด้านความรู้ใคใหม่
ที่จำเป็นใคต่อการบริหาร

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ลักษณะที่พึงประสงค์ คำนึงถึงระดับของผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัดอยู่ในระดับสำคัญมากแทบทุกข้อ จะมีระดับสำคัญอย่างยิ่งเพียงหนึ่งข้อ ไม่มีข้อใดที่มีอยู่ในระดับสำคัญ สำคัญน้อย หรือไม่สำคัญ ถ้าพิจารณาว่า ผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัด เป็นผู้มีการรับผิดชอบมาก งานที่มักจะมีปัญหาในสถานความบกพร่องจนเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ประจำไ้แก่

งานบริหารบุคคล หรืองานการเจ้าหน้าที่นั้นได้แก่การสอบบรรจุครู การขานำเข้าเพิ่มจำนวน ขอบ การโยกย้าย ข้าราชการที่อยู่ในความรับผิดชอบมีความรับผิดชอบมีเป็นจำนวนมาก จึงลำบาก ในการที่จะให้ความยุติธรรมได้เป็นที่พอใจแก่ทุกคน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จึงควรมี ทักษะในระเบียบงานบริหารบุคคลเป็นอย่างดี และสามารถปฏิบัติด้วยตนเองได้

งานต่อมาที่ถือว่าสำคัญที่ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดจะต้องมีทักษะ คืองาน บริหารการเงิน ได้แก่ การจัดซื้อจัดจ้าง ทั้งนี้เพื่อมิให้ถูกหลอกลวงหรือขบถจากเจ้าหน้าที่ได้ ชาว ที่เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานเงินที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ทำลายภาพพจน์ของวงการศึกษามาก ทักษะใน คำนึงของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดจะช่วยลดปัญหาคำนึงลงไ้มาก

งานประการสุดท้ายที่ถือว่าสำคัญคืองานประสานงานและมนุษยสัมพันธ์ โครงสร้างในการ บริหารการประถมศึกษาในปัจจุบันเป็นรูปคณะกรรมการในระดับต่างๆ หลายคณะ เช่นคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด คณะกรรมการการประถมศึกษา อำเภอบลอกจนคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน การวางแผนในการดำเนินงาน การปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ของประสานงานและมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับคณะกรรมการดังกล่าว ฉะนั้นผู้อำนวยการการ ประถมศึกษาจังหวัดจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการประสานงานและมนุษยสัมพันธ์

อย่างไรก็ตามทักษะที่เป็นที่ต้องการสูงกว่าทักษะอื่นๆ คือทักษะในการที่จะบริหารงานใน ส่วนงานการประถมศึกษาจังหวัดโดยตรง ได้แก่ ทักษะในการแก้ปัญหา การจูงใจผู้ร่วมงาน การกำหนดนโยบายและขอขายการปฏิบัติงาน การประสานงานทั้งในหน่วยงานและนอกหน่วยงาน โดยที่ลักษณะที่พึงประสงค์ที่สำคัญที่สุดค่านึงทักษะสำคัญแรกคือ การมีความสามารถที่จะวินิจฉัยชี้ขาด ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานไ้โดยถูกต้อง มีหลักการและคุณภาพทั้งนี้ถ้ามองในภาพรวมที่ ลักษณะการทำงานจะต้อง เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษาและบุคคลเป็นจำนวนมาก

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๔ กลุ่ม ที่มีต่อลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะของ
ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่พบว่าความคิดเห็นของ
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นผู้ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้อำนวยการการ
ประถมศึกษาจังหวัด แตกต่างจากความคิดเห็นผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและ/หรือความ
คิดเห็นของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้ไ้บังคับบัญชา
ของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดในทักษะต่อไปนี้

๑. สามารถวิพากษ์วิจารณ์เรื่องต่างๆ โดยใช้อยุมูลที่เชื่อถือได้
๒. มีความเห็นอกเห็นใจและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้ดี
๓. รู้จักผูกใจให้ผู้อื่นรวมงานมีกำลังใจในการทำงาน
๔. สามารถประสานงานการทำงานของสมาชิกในหน่วยงานให้ทำงานร่วมกันได้ดี
๕. มีความสามารถออกแบบแปลนการก่อสร้าง และการควบคุมการก่อสร้างตาม

ระเบียบข้อบังคับของทางราชการได้อย่างถูกต้อง

๖. มีทักษะในการอ่าน ทราบหนังสือราชการได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

ทักษะทั้ง ๖ ข้อนี้ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและ/หรือผู้บังคับบัญชาให้ความ
สำคัญมากกว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้อำนวยการการประ
ถมศึกษาจังหวัดมีงานที่เกี่ยวข้องของใกล้ชิดโดยตรงกับงานในหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาและงานที่ผู้
บังคับบัญชา ต้องการความช่วยเหลืออย่างยิ่ง ทั้งยังเกี่ยวข้องเนื่องกับการเสริมขวัญ และกำลังใจ
ให้แก่ผู้บังคับบัญชานั้นได้แก่ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียน
อีกด้วย

ขอเสนอแนะในการสรรหา คัดเลือกหรือบรรจุแต่งตั้งผู้อำนวยการการประถมศึกษา
จังหวัด จึงควรเน้นที่ความรู้และทักษะด้านการบริหารบุคคลากรเป็นประการที่ ๒ และควรเป็นผู้มี
ความรู้ และทักษะอื่นๆ อันจะทำให้การบริหารบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วย เช่นความรู้
และทักษะในด้านจิตวิทยา และการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

นอกจากนั้น ความรู้และทักษะของผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด
ที่ควรพิจารณาเป็นประการที่ ๓ คือความรู้และทักษะการบริหารการเงินและพัสดุ

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อลักษณะที่พึงประสงค์ตามลักษณะนิสัยส่วนมากอยู่ในระดับสำคัญมากเช่นเดียวกับลักษณะที่พึงประสงค์ตามความรู้และค่านักษะที่น่าสังเกตคือ ลักษณะนิสัยที่มีความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับสำคัญอย่างยิ่งมีอยู่ถึง ๖ ข้อ และที่อยู่ในระดับสำคัญมีอยู่ ๒ ข้อ แต่ไม่มีข้อใดอยู่ในระดับสำคัญน้อยหรือไม่สำคัญ

กล่าวได้ว่า เนื่องจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ท้องทางานประสานกับผู้ไ้ บังคับบัญชาเป็นจำนวนมาก มีอำนาจที่จะให้คุณให้โทษแก่ผู้ไ้ บังคับบัญชาได้ อันเป็นอำนาจชนิดหนึ่ง ที่ เฟรนซ์ (French) และ เรเวน (Raven) กล่าวไว้ว่าใ้คนก่อกำหนดอำนาจบังคับบัญชา (Ibid : ๓๕๒) และการบริหารค่านักษะๆ ฉะนั้นผู้ที่จะดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจึง เน้นว่ามีความสำคัญมากในเรื่องต่อไปนี้

- ๑. มีความยุติธรรม ทั้งนี้ตรงกับลักษณะของผู้นำที่พึงปรารถนาหนึ่งที่ ภิญญู สาทร (๒๕๒๖ : ๒๖๕) กล่าวไว้ในเรื่องผู้นำแบบไทย
- ๒. มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่และรักษายศประโยชน์ของทางราชการ
- ๓. มีคุณธรรมในการทำงาน ซอนนี้ตรงกับข้อค้นพบของอนันต์ มาสวัสดิ์(๒๕๑๘ : ๔๓) ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าคุณลักษณะของครูใหญ่ที่พึงปรารถนาอันดับแรก คือ "ปกครอง บังคับบัญชาโดยยึดหลักพรหมวิหาร ๔ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา"
- ๔. เป็นแบบอย่างของผู้ไ้ บังคับบัญชา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ผู้บังคับบัญชาคือ ครูของผู้ไ้ บังคับบัญชา ซึ่งผู้ไ้ บังคับบัญชาสามารถเลียนแบบในการทำงาน จึง ควรมีคุณสมบัติทั้งพระพุทธรเจ้า กำหนดไว้ดังนี้

- มีโย คือ การทำตัวให้เป็นที่รักแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป
- ครู คือ การเป็นบุคคลที่มีความหนักแน่น มีจิตใจมั่นคง กอปรด้วยความรู้ นำเอาพร ภาพานโย คือ การเป็นผู้ไ้ รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีคุณประพุดคืออันถึงาม
- วัฑฒา คือ เป็นผู้มีความมานะในการตักเตือนสั่งสอน โดยไม่เกรงกลัวว่าจะเกลียด หรือโกรธ มีความเฉลียวฉลาดในการใช้คำพูด
- วจนกุชโม คือ ความเป็นผู้มีอารมณ์อดทนต่ออดยคำ โดยมีเจตนาดีเป็นที่ตั้ง
- คณธีร กตตุตา คือ การรู้จักสอนจากงายไปหายาก หรือมีความลึกซึ้งขึ้นโดยลำดับ

ในจรรยาบรรณ นีโยชาย คือ การรู้จักแนะนำให้ทางที่ถูกที่ควร ไม่แนะนำนอกสูนนอกทาง
(ลักษณะครูที่ศึกษาศาสตร์ ปีที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๒๔ หน้า ๖)

ลักษณะนิสัยที่มีความสำคัญ ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดอยู่ใน ระดับสำคัญคือ "มีใจกว้างไม่ตระหนี่ต่อการใช้จ่ายเพื่อใหร่างวัล และการสังสรรค์ในสังคม" ซึ่งถ้าจะพิจารณาแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่า ลักษณะดังกล่าวแสดงออกซึ่ง ความเสียสละ และความมีใจกว้างไม่เห็นแก่ตัวของผู้นำ หรือผู้บริหารที่ควรกระทำ แต่ทั้งนี้ต้อง เป็นไปตามอรรถภาพและไม่ทำความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง หรือครอบครัว อย่างไรก็ตาม ตามสภาพความเป็นจริงของ สังคมปัจจุบัน ผู้นำหรือผู้บริหารมักจะต้องมีส่วนเข้าร่วม หรือเสียสละทั้งกำลังทรัพย์ และกำลังใจแก่สังคมอยู่เป็นปกติอยู่แล้วก็เป็นได้ ลักษณะนิสัยข้อนี้จึง ใกล้เคียงกับความคิดเห็นว่าสำคัญน้อยกว่าข้ออื่นๆ

ลักษณะนิสัยอีกประการหนึ่งที่อยู่ในระดับสำคัญน้อยกว่าข้ออื่นๆ โดยอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ "ทำหน้าที่บังคับ ควบคุมหน้าที่ทาง านฝึกพละกในที่ประชุมอย่าง เหมาะสมกับกาลเทศะ" กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ลักษณะนิสัยข้อนี้เป็นลักษณะที่สำคัญน้อยที่สุดเช่นเดียวกัน ทั้งนี้พอจะมองเห็นเหตุผลใ้บางอย่างว่า ไม่มีใครที่จะยินดีในการถูกตำหนิติเตียนในที่ประชุม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับกลุ่มตัวอย่างซึ่งอยู่ในระดับผู้นำหรือผู้บริหารทั้งสิ้น ทั้งนี้จึง เป็นกฏรกระทำที่ผู้อำนวยความสะดวกการประณตศึกษาควรระหลัก- เลียงใ้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำใ้ได้

ข้อค้นพบจากการ เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อลักษณะนิสัยของผู้อำนวย การการประณตศึกษาจังหวัด พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการการประณตศึกษาแห่งชาติ แยกต่างจากความคิดเห็นของผู้อำนวยความสะดวกการการประณตศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประณตศึกษาอำเภอ และกิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนประณตศึกษานั้นคือ กลุ่มตัวอย่าง ๓ กลุ่ม หลังมีความคิดเห็นว่า ลักษณะที่พึงประสงค์ คำนลักษณะนิสัยของผู้อำนวยความสะดวกการการประณตศึกษาจังหวัด มีระดับความสำคัญ สูงกว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในฐานะของผู้ใ้บังคับ ควบคุมหน้าที่ หัวหน้าการประณตศึกษาอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนประณตศึกษา จึงมีความต้องการใ้ใ้ใ้บังคับ ควบคุมใ้ลักษณะที่พึงประสงค์ คำนลักษณะนิสัยในระดับที่สูงกว่าที่คณะกรรมการการการประณตศึกษาแห่งชาติ หวังใ้ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้อำนวยความสะดวกการการประณตศึกษาจังหวัด ต้องทำงานคลุกคลีใกล้ชิดกับกลุ่มใ้ใ้ใ้มากกว่า เหตุผลนี้อาจสามารถนำมาอธิบายเหตุผลของ ความคิดเห็นต่อลักษณะที่พึงประสงค์ คำน

ลักษณะของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่แตกต่างจากความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ หรือ ผู้อำนวยการการประ-
ถมศึกษาจังหวัดเอง ในข้อต่อไปนี้ได้

- ๑) กินง่าย อยู่ง่าย ไม่ถือตัว เข้ากับคนทุกชั้นได้
- ๒) มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย
- ๓) มีความจริงใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน
- ๔) มีความสามารถในการจรรยาบรรณผู้ร่วมงานได้
- ๕) เป็นผู้ตรงต่อเวลา
- ๖) รู้จักสับกับฟังการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาจากบุคคลอื่นอย่างมีเหตุผล
อยู่เสมอ
- ๗) พยายามมาถึงสำนักงานก่อนผู้ใต้บังคับบัญชาในตอนเช้าทุกวัน

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ผู้อำนวยการการประถมศึกษา
จังหวัด เป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชา และทำงานร่วมกันได้ควยก็ คุณสมบัติอีกประการที่ควร
คำนึงถึงสำหรับผู้ที่จะดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด คือ เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและ
จริยธรรม มีความยุติธรรม จริงใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และมีจิตใจเป็นประชาธิปไตย ในกรณี
อาจารย์กล่าวมากกว่าลักษณะที่พึงประสงค์อื่นๆ จึงอาจให้มีการรับรองจากผู้ใต้บังคับบัญชาเกินอย่างน้อย
๒ - ๓ ท่าน

สรุปได้ว่า ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาแห่งชาติทั้ง ด้านความรู้
ด้านทักษะ และด้านลักษณะนิสัย ส่วนมากเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ระดับสำคัญมากเป็นส่วนมาก
มีเพียงส่วนน้อยที่ต่ำกว่าระดับนี้ และไม่มีลักษณะที่พึงประสงค์ใดเลยที่อยู่ในระดับสำคัญน้อยหรือ
ไม่สำคัญ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นผู้ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้อำนวยการ
การการประถมศึกษาจังหวัดมีความคิดเห็นต่อลักษณะที่พึงประสงค์ด้านลักษณะนิสัย ในระดับที่สำคัญ
น้อยกว่าความคิดเห็นของผู้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และผู้ใต้บังคับบัญชา คือ หัวหน้าการ
ประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และยังมีความแตกต่างกันใน
ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์บางข้อ เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะที่พึง-
ประสงค์ที่เป็น เรื่องมีอิทธิพลกับการประสานสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา การปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับ
บัญชา และการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาโดยตรง และสามารถสรุป

เพื่อเป็นข้อเสนอแนะ ๒ ประการดังนี้

๑. ในการสรรหา คัดเลือก หรือบรรจุแต่งตั้งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ควรเน้นความรู้และทักษะดังต่อไปนี้

- ๑.๑ ความรู้และทักษะด้านวิชาการ
- ๑.๒ ความรู้และทักษะด้านการบริหารบุคคล
- ๑.๓ ความรู้และทักษะการบริหารการเงินและพัสดุ

และเพื่อให้ได้ผู้มีลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านลักษณะนิสัยควรมีจุดหมายรับรอง โดยเฉพาะในก้านลักษณะนิสัยจากผู้บังคับบัญชาเดิมไม่น้อยกว่า ๒ ท่าน

๒. ควรมีการอบรมเพื่อพัฒนาผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทุกปีทั้งในด้านจริยธรรมและความรู้ใหม่ๆ ที่จำเป็นต่อการบริหารงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

๑. ควรศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด โดยรวมกลุ่มตัวอย่าง คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดด้วย
๒. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับทักษะที่พึงประสงค์ของผู้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด
๓. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด
๔. ควรจะมีการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดที่ผ่านการสรรหาในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ และผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดที่เข้าสู่ตำแหน่งโดยการสอบในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ และ ๒๕๒๘